

Overbevisende om kreftgåten

Jarle Breivik

Løsningen på kreftgåten

Oslo: Pitch forlag, 2022

255 s.

ISBN 9788284340302

Michael 2022; 19: 308–9.

Dette er en rik bok, rik på kunnskap, forståelse og tanker. Den har 215 referanser fra de største innen biologisk forskning. Første referanse lyder: «Nothing in biology makes sense except in the light of evolution» (1). Dermed er bokens bærende idé om kreft som biologisk fenomen, kun forstått gjennom evolusjonsforståelse, slått fast.

Forfatteren loser leseren gjennom genetisk koding, replikasjon, epigener og memer og trekker slutninger ikke bare om kjente begrepspar som liv og død og kropp og sjel, men også om biologi og kunstig intelligens og teknisk informasjon. Som en konsekvens av det siste, sender han ut sin ultimate brannfakkell i bokens aller siste avsnitt: «Når alt kommer til alt, handler løsningen på kreftgåten om vårt forhold til døden. Den definerer hva det vil si

å være menneske, men er samtidig vår største begrensning. Vi står overfor et fundamentalt dilemma. Skal vi løse kreftgåten og hengi oss til transhumanismen, eller skal vi akseptere døden og fortsette å være mennesker? Det er et vanskelig valg, men hvis det finnes en fri vilje, er det vi selv som bestemmer.» Kanskje vil noen mene at en slik avslutning er kvasifilosofi,

langt unna bokens løfterike tittel: *Løsningen på kreftgåten*. I virkeligheten er den en naturlig konsekvens av den reisen gjennom begrepsparet arv og miljø som Breivik har tatt leseren med på – og det på en spennende og overbevisende måte. Han forteller, forklarer og mener på en så engasjert og engasjerende måte at så vel leg som lærd vil ha stor glede av boken på bare 236 siders tekst.

Teksten begynner med et oppgjør om formidlingen av kreft i media, krigs-metaforene og mytene, og går så over til å omtale størrelsen av problemet historisk, globalt, for enkeltindividet og dets pårørende. Årsakene til kreft inngår som del av den genetiske fortellingen og denne utgjør størstedelen av teksten. Jeg ble imponert og overbevist og savner at jeg ikke har motforestillinger mot denne tsunami av kunnskap.

Nettopp når forfatteren rår over så mye unik forskningserfaring og så mye lest relevant litteratur på så store og så mange felter, må han holde seg for god til å hovre over en enkeltstående uttalelse fra Kreftforeningen. Dette, samt enkelte trykkfeil, er de eneste minus ved denne boken som burde bli allemannseie.

Litteratur

1. Dobzhansky T. Nothing in biology makes sense except in the light of evolution. *American Biology Teacher* 1973; 35: 125–9. <https://doi.org/10.2307/4444260>

Froydis Langmark
froydis.langmark@gmail.com

Froydis Langmark er spesialist i patologi og tidligere direktør for Kreftregisteret.